

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou ve věci

žalobkyně: G. G.,

proti
žalované

Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké
policie
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 54 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 1. 2021, čj. KRPA-1360-11/ČJ-2021-000022-ZZC,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaná“) rozhodnutím označeným v záhlaví zajistila žalobkyni podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále „zákon o pobytu cizinců“) za účelem správního vyhoštění, a to na 30 dnů. Žalobkyně v ČR pobývala neoprávněně a byla vedena v evidenci nežádoucích osob. Již

dříve bylo rozhodnuto o jejím správním vyhoštění na dobu 4 let, což žalobkyně nerespektovala a ve stanovené lhůtě nevystavovala.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v úvodu žaloby uvedla seznam všech ustanovení různých zákonů a dalších právních předpisů, o nichž se domnívá, že byly v jejím případě porušeny.
3. Poté žalobkyně dovodila, že je nutno jí považovat za tzv. zranitelnou osobu ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), z důvodu jejího věku a zdravotního stavu. V důsledku neexistence obdobného ustanovení v zákoně o pobytu cizinců, kterou žalobkyně považuje za mezeru v zákoně, je nutno právní úpravu v zákoně o azylu použít na její případ analogicky. Ačkoliv zákon o pobytu cizinců neobsahuje výslovnou povinnost správních orgánů zabývat se v rozhodnutí o zajištění zranitelnosti cizince, tato povinnost dle žalobkyně vyplývá z obdobných ustanovení zákona o azylu, které lze v případě zajištění cizince dle zákona o pobytu cizinců aplikovat analogicky, jakož i z práva EU a mezinárodněprávních závazků ČR.
4. Žalobkyně s ohledem na výše uvedenou úvahu proto předně namítla, že žalovaná nereflektovala její zranitelnost v důsledku věku – ke dni zajištění jí bylo 66 let (rok narození 1954), a v důsledku jejího zdravotního stavu – mimo jiné enormně vysoký tlak, problémy se spánkem, na které bere léky dvakrát denně, dlouhodobé problémy s kyčlí, kvůli kterým používá k chůzi hůl. Posledně uvedené problémy měla již v době svého předchozího zajištění v roce 2016, kdy uváděla problémy s páteří a se srdcem, které proto musejí být žalované známe. Dle žalobkyně měly být tyto skutečnosti zohledněny při posuzování otázky přiměřenosti, a to jak z hlediska vhodnosti užití prostředku zajištění, tak ve vztahu k dostupným alternativám, jakož i z hlediska stanovení délky zajištění. Jelikož se však žalovaná těmito skutečnostmi vůbec nezabývala, považuje žalobkyně napadené rozhodnutí v této otázce za nepřezkoumatelné a v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). V tomto ohledu žalovaná porušila též § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 4 správního řádu. Dodala, že zde existuje trvalý systémový problém spočívající v absenci efektivního systému pro určování zranitelnosti při zajišťování cizinců za účelem vyhoštění, což potvrzují též zprávy o šetření Veřejného ochránce práv, na které odkázala.
5. Dále žalobkyně namítla, že v jejím případě postačovalo uložení mírnějších opatření, tj. některého ze zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Žalovaná považovala žalobkyni za nedůvěryhodnou osobu automaticky, pouze na základě jejího protiprávního jednání, bez uvedení konkrétních skutečností, přestože byla povinna tuto skutečnost hodnotit samostatně v kontextu okolností, které žalobkyni vedly k protiprávnímu jednání. Dále mohla žalovaná žalobkyni uložit povinnost zdržovat se v Příjímacím a pobytovém středisku Zastávka, což má vyplývat z recentní judikatury Nejvyššího správního soudu (NSS), kterou však již žalobkyně blíže nespecifikovala.
6. Konečně, žalobkyně namítla, že žalovaná při posuzování reálné možnosti realizovat správní vyhoštění, jakožto cíle zajištění žalobkyně, nezohlednila postavení tzv. neobčanů L., kterým je i žalobkyně. S odkazem na judikaturu NSS (rozsudek čj. 1 As 12/2009-61, a usnesení rozšířeného senátu, čj. 7 As 79/2010-150) žalobkyně poukázala na skutečnost, že v jejím případě tak nemůže být naplněn účel zajištění. Pokud by byla vrácena do L., hrozilo by jí skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, neboť postavení těchto osob je nadále neutěšené, a ačkoliv v posledních letech dochází k částečnému

zlepšení, l. legislativa nadále neumožňuje těmto osobám vést důstojný život. I z tohoto důvodu tak považuje žalobkyně napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

7. Žalobkyně navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalované

8. Žalovaná ve vyjádření k žalobě k námitce nezohlednění věku a zdravotního stavu žalobkyně uvedla, že vycházela ze zjištěného skutkového stavu, zejména protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2021. Žalobkyně sice uvedla, že má problémy s kostrou a srdcem a na to užívá léky, současně však dodala, že její zdravotní problémy jí nebrání pracovat, jak je to jen možné, na různých brigádách, většinou úklidové práce, bez pracovního povolení. Z tohoto důvodu nelze dle žalované žalobkyni považovat za zranitelnou osobu ve smyslu, ve kterém deklaruje.
9. K námitce nepřezkoumatelnosti či nedostatečnosti posouzení možnosti uložení mírnějších opatření žalovaná uvedla, že se k této otázce vyjádřil na str. 5 – 10 napadeného rozhodnutí. Zopakovala, že pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince. Důvodnou obavu z maření výkonu správního vyhoštění žalovaná shledala v pobytové historii žalobkyně, proto žalovaná nepřistoupila k možnosti využití mírnějšího opatření.
10. K námitce žalobkyně, že v napadeném rozhodnutí nebyla zohledněna situace tzv. neobčanů L., a že žalobkyni hrozí v případě návratu, skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, žalovaná uvedla, že podrobně popsala průběh řízení i možnost realizace správního vyhoštění žalobkyně do místa jejího posledního trvalého pobytu – L. Žalobkyně, již byl vydán cestovní pas neobčana, je pod ochranou L. republiky, což vyplynulo též z vyjádření Velvyslanectví L. republiky ze dne 5. 12. 2018. S ohledem na uvedené neshledala žalovaná ani potřebu vyvolávat tzv. konzultační řízení, neboť žalobkyně se může kdykoliv vrátit na území L. Nadto, žalobkyně sama v protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2021 neuvedla žádné skutečnosti znemožňující jí její návrat podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.
11. Z těchto důvodů žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

12. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 3. 1. 2021 byla vyslána policejní hlídka na adresu T., P., kde se nacházela žalobkyně jako osoba v evidenci nežádoucích osob. Bylo zjištěno, že je vedena v evidenci nežádoucích osob od 7. 10. 2020 do 5. 10. 2023. Dne 20. 1. 2020 bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění na 4 roky, do 17. 7. 2024. Žalobkyně byla následně zajištěna podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Ve správním spise se dále nachází trestní příkazy týkající se žalobkyně, konkrétně trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 16. 7. 2012, sp. zn. 33 T 86/2012, kterým byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“), a odsouzena k trestu vyhoštění v délce 5 let; trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 28. 1. 2013, sp. zn. 143 T 3/2013, kterým byla žalobkyně odsouzena pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců se zkušební dobou v trvání 2 let; trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 27. 1. 2016, sp. zn. 103 T 5/2016, kterým byla uznána vinnou ze spáchání přečinu

maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku a byla odsouzena k trestu vyhoštění na dobu 1 roku.

13. Při podání vysvětlení dne 3. 1. 2021 žalobkyně uvedla, že bydliště má na adrese v L. Na U. ani v L. příbuzné nemá. V roce 1988 se vdala za občana L., za Sovětského svazu, po rozpadu však občanství L. nezískala, protože se tam nenarodila. S manželem se rozvedli v roce 2000, toho roku přijela poprvé do ČR, manžel v roce X zemřel. V roce 2000 přijela do ČR jako turistka na základě polského víza. Podala žádost o azyl, který jí nebyl v roce 2007 udělen, následně v ČR dostala trvalý pobyt, o který přišla z důvodu trestné činnosti, všechno zpackala. Přesnou adresu svého bydliště v ČR neznala, pouze, že je to v ulici L. Je to taková garsonka, k pobytu tam hlášena není, ani nemá od toho smlouvu. Platí 9500 Kč měsíčně, peníze ji dává starší syn. Byla si vědoma, že byla z území ČR vyhoštěna, nevcestovala, neboť se nemá kam vrátit, nemůže do L. ani na U. Peníze má, nikoli však na složení finanční záruky. V ČR žije její syn, občan L. s trvalým pobytem v ČR, její sestry, občanky U. s trvalým pobytem v ČR. S nikým z nich nebydlela ve společné domácnosti. V ČR pracuje pouze brigádně, jak je možnost. Většinou je to úklid, smlouvu žádnou nemá a pracovní povolení také ne. Finančně ji podporuje rodina. Nemá zde majetek, kulturní a společenské vazby neudrží. Má zde několik neuhrazených pokut. Má potíže s kostrou a srdcem a na vše bere prášky. Zdravotní pojištění nemá, nemá na to peníze. Naposledy byla na Bulovce v prosinci 2020. L. cestovní doklad jí končí v roce 2022, poté si ho chtěla prodloužit na L.
14. Součástí správního spisu je dále trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. 11. 2016 čj. 44 T 112/2016, kterým byla žalobkyně pro spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců se zkušební dobou 2 let a k trestu vyhoštění z území České republiky v trvání 2 let.
15. Správní orgány požádaly Velvyslanectví L. republiky v České republice o sdělení informace, zda je žalobkyně na základě vydaného l. cestovního dokladu oprávněna pobývat na území L., zda má na území L. trvalý nebo přechodný pobyt a v případě vydání rozhodnutí o správním vyhoštění ze schengenského prostoru jí bude umožněn vstup a pobyt na území L. (dotaz ze dne 23. 11. 2018 čj. KRPA-434000-65/ČJ-2016-000022). V odpovědi L. velvyslanectví v České republice ze dne 5. 12. 2018 byl správní orgán prvního stupně informován o tom, že „*lotyšský neobčan ([...] non-citizen) je státní příslušníkem L. republiky, jenž se může navrátit do L. a zdržovat se na l. území bez víza či povolení k pobytu. Osoba, již byl vydán pas neobčana, je pod ochranou l. státu. Podle Registru obyvatel L. republiky má G. G. (nar. [...], pas č. [...]) trvalé bydliště v České republice.*“
16. Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odborem cizinecké policie, Oddělením pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 24. 1. 2019, čj. KRPA-434000-68/ČJ-2016-000022 bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 zákona o pobytu cizinců a stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států EU, v délce 4 let. Počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států EU, byl stanoven v souladu s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území ČR. Současně byla žalobkyni podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena doba k vycestování z území ČR do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. Ředitelství služby cizinecké policie rozhodnutím ze dne 20. 1. 2020 čj. CPR-11502-2/ČJ-2019-930310-V234 odvolání zamítlo a

potvrdilo rozhodnutí správního orgánu ze dne 24. 1. 2019. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 25. 3. 2020, čj. 13 A 9/2020-17, a tento rozsudek následně též potvrdil Nejvyšší správní soud ke kasací stížnosti žalobkyně rozsudkem ze dne 2. 7. 2020, čj. 7 As 107/2020-25.

17. Po provedené pobytové kontroly v ulici T., P. (viz výše bod 12), žalovaná vydala dne 3. 1. 2021 napadené rozhodnutí o zajištění žalobkyně, a to na dobu 30 dnů.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci přitom soud rozhodoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání, neboť žalobkyně ani žalovaná nařízení jednání nepožadovaly a soud neshledal jednání jako nezbytné.
19. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
20. Soud při posuzování věci vycházel z následující právní úpravy.
21. Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců *[p]olicie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.*
22. Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *[p]olicie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*
23. Podle § 123b odst. 1 téhož zákona *[z]vláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je*
- a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,*
- b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),*
- c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo*

d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

24. Podle § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců [v]ycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí. Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
25. Úmluva (vyhlášena pod číslem 209/1992 Sb. sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí, v aktuálním znění) ve svém čl. 3 nazvaném *Zákaz mučení* stanoví [n]ikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.
26. Předmětnou věc posoudil soud následovně.
27. Žalobkyně namítla (1) nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, pokud jde o posouzení (a) vhodnosti použití zajištění, zvážení dostupných alternativ, jakož i (b) z hlediska stanovení délky zajištění, a to i (c) s ohledem na její zranitelnost, a dále pokud jde o (d) zohlednění postavení žalobkyně jako osoby bez státní příslušnosti, tzv. neobčanky L. Dále žalobkyně namítla, že (2) žalovaná automaticky bez konkrétních důvodů dovodila nedůvěryhodnost žalobkyně pouze na základě skutečnosti, že pobývala na území ČR neoprávněně, a proto nepřistoupila k uložení mírnějších opatření ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců.
28. Předně se soud zabýval uplatněnými námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí [námitky 1 a) až d)], v rámci námítky 1a) pak soud vypořádal námitku 2), neboť spolu souvisejí. Pokud by totiž soud shledal tyto námitky důvodnými, musel by napadené rozhodnutí pro takovou vadu zrušit. K této otázce existuje setrvalá, bohatá a notoricky známá judikatura správních soudů (viz např. rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2009, čj. 9 As 71/2008-109). Soud ovšem i s ohledem na tuto judikaturu neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.
29. Namítala-li žalobkyně nepřezkoumatelnost v otázce vhodnosti použití opatření zajištění a použití alternativ [námitka 1 a)], soud především upozorňuje, že konkrétní důvody ve smyslu § 124 odst. 1 písm. c), pro které žalovaná přistoupila k zajištění žalobkyně, se prolínají napříč celým rozhodnutím. Jde zejména o skutečnosti zjištěné z dostupných evidencí policie, z několika soudních rozhodnutí, a dále též z podání vysvětlení žalobkyně ze dne 3. 1. 2021. Žalovaná neshledala důvod pro jiný postup, než zajištění žalobkyně, proto, že žalobkyně v minulosti opakovaně nerespektovala povinnosti ji postupně ukládané správními orgány, orgány činnými v trestním řízení, resp. soudy, vycestovat z území ČR, když se zde dopouštěla trestné činnosti. Z jejich vyjádření vyplývalo, že do země posledního trvalého pobytu vycestovat nehodlá, chce žít v ČR, a tedy dobrovolnost jejího návratu byla vyloučena. Klíčové však pro přistoupení k zajištění žalobkyně především bylo, že žalobkyně nejenže nehodlala opustit území ČR dobrovolně, např. poté, co neúspěšně a opakovaně žádala o mezinárodní ochranu, ale nerespektovala ani uložené správní vyhoštění, či dokonce soudní vyhoštění, a přesto zůstala v ČR, čím se dopouštěla další trestné činnosti, a to maření výkonu rozhodnutí.
30. Zvláštní opatření za účelem vyhoštění podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců citovaného výše, nebylo možné uložit z důvodů, které žalovaná popsala na str. 8 – 10

napadeného rozhodnutí, tj. z důvodu jejich neúčelnosti a nemožnosti vzhledem k poměrům žalobkyně. Předně žalovaná konstatovala, že žalobkyně dosud nebyla schopna dodržet ani jedno opatření ve formě trestního příkazu a následně správního vyhoštění a vědomě porušovala právní předpisy ČR. Proto je v jejím případě zcela reálné, že by rozhodnutí o správním vyhoštění opětovně nerespektovala a bude se před jeho realizací skrývat. Žalobkyně sice uvedla, že bydlí v garsonce v ulici Lipanská, přesnou adresu však nezná, není tam hlášena k pobytu a nemá k ní ani žádnou smlouvu. Peníze na nájem má od staršího syna. Žalovaná tak správně dovodila, že žalobkyně nebyla schopna doložit, že by ji k tomuto ubytování cokoliv vázalo. Na území ČR nemá žalobkyně povolený žádný pobyt, nemá tedy stálou adresu, rovněž je vedena jako nežádoucí osoba, nemá žádný majetek, ani dostatečnou finanční hotovost na složení finanční záruky a tuto záruku by za ní nemohl složit ani někdo jiný. Bylo tedy evidentní, že žalobkyně neskýtá záruku, že bude spolupracovat s policií a plnit povinnosti správním orgánem uložené. Tyto námitky tak shledal soud za nedůvodné.

31. Z výše uvedených důvodů se nelze ani ztotožnit s námitkou 2) žalobkyně, že žalovaná shledala nedůvěryhodnost automaticky bez uvedení konkrétních důvodů, pouze na základě jejího protiprávního jednání. Jak bylo uvedeno, žalovaná konkrétně a přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, proč je důvěryhodnost žalobkyně oslabena a soud se s takto vyslovenými závěry ztotožnil. Tyto úvahy žalované jsou zcela logické. Žalovaná nemohla ignorovat dosavadní průběh pobytu žalobkyně na území ČR, neboť právě na základě informací o něm si mohla učinit předpoklad o tom, jak se žalobkyně staví k povinnostem nařízeným správními orgány či soudy. Tuto skutečnost, tj. protiprávní jednání, a to jak samotný nelegální pobyt žalobkyně na území ČR a jeho okolnosti, tak její opakovanou trestnou činnost v nedávné minulosti, tak žalovaná, na rozdíl od názoru žalobkyně, naopak zohlednit musela. Pokud z těchto informací vyplynulo, že jí jdou k tíži, nemohla žalobkyně spoléhat na mírnější zacházení, které zákon naopak připouští pro ty cizince, kteří např. v minulosti trestnou činnost na území ČR nepáchali a u nichž nevzniká obava, že by mohli mařit výkon uloženého správního vyhoštění. Bylo by v této situaci nesmyslné od žalobkyně očekávat, že najednou bude plnit zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců, když dosud zcela vědomě ignorovala všechna pro ni závazná a pravomocná rozhodnutí a opatření ukládaná státními orgány ČR a nijak se nepokusila svou nelegální pobytovou situaci řešit.
32. Otázkou přiměřenosti délky zajištění [námitka 1 b)] se žalovaná zabývala na str. 11. Dobu 30 dnů zajištění odůvodnila předpokládanou složitostí přípravy výkonu správního vyhoštění, která představuje zejména vyřízení potřebných dokladů na zajištění návratu žalobkyně do L. Tato doba se údajně pohybuje v řádu několika dnů až týdnů (*v napadeném rozhodnutí je uvedeno „několika týdnů až týdnů“, což soud považoval za zjevnou chybu v psaní – pozn. soudu*). Současně žalovaná uvedla, že pobyt žalobkyně v L. je legální, i když je bez státní příslušnosti, a tento statut byl žalobkyni udělen právě L., kde je pod jeho ochranou. Dále žalovaná zohlednila též mimořádnou situaci v dopravě způsobenou probíhající pandemií v souvislosti s onemocněním COVID-19, kdy uvedla, že stanovená doba je dostatečná, jelikož v Lotyšsku je situace mírnější, letecká přeprava není v současné době přerušena a lety jsou v menším měřítku prováděny. Existuje tedy reálný předpoklad realizace výkonu vyhoštění ve stanovené době zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabráňovala žalobkyni z území členských států vyhostit. Takto formulované závěry jsou jasné a zcela přezkoumatelné, a proto ani zde soud neshledal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

33. Soud nevešel ani na námitku žalobkyně, že se žalovaná nijak nezabývala jejím postavením jako osoby bez státní příslušnosti, tzv. neobčanky Lotyšska [námitka 1 d)]. K této otázce se žalovaná rovněž vyjádřila na několika místech napadeného rozhodnutí (na str. 3-5, str. 6 ve druhém odstavci a str. 11). Dospěla k závěru, že vycestování žalobkyně do Lotyšska je možné, neboť Lotyšsko ji považuje za svou tzv. neobčanku, o čemž svědčí i skutečnost, že jí byl Lotyšskem vydán cestovní doklad. Osobám se statutem neobčanů, kterým byl vydán pas neobčana, poskytuje Lotyšsko ochranu. Tento závěr se opírá o sdělení Velvyslanectví Lotyšska v ČR ze dne 5. 12. 2018 k pobytovému oprávnění žalobkyně na území Lotyšska, „*lotyšský neobčan (Latvian non-citizen) je státní příslušníkem Lotyšské republiky, jenž se může navrátit do Lotyšska a zdržovat se na lotyšském území bez víza či povolení k pobytu. Osoba, již byl vydán pas neobčana, je pod ochranou lotyšského státu....*“ Z informací, které si žalovaná, jakož i správní orgány v předchozím řízení o správním vyhoštění obstaraly, nevyplynuly žádné skutečnosti, které žalobkyně tvrdila, a sice že osoby s tímto statutem mají v Lotyšsku nedůstojný život. Toto tvrzení žalobkyně nijak nedoložila, a poprvé jej uplatňuje až v řízení před soudem; v rámci řízení o zajištění či o správním vyhoštění nic takového nenamítala. Z tohoto důvodu proto nelze souhlasit s tvrzením žalobkyně, že v jejím případě nelze naplnit účel zajištění, a sice výkon správního vyhoštění. K tomu soud odkazuje např. na rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2011, čj. 1 As 72/2011-75, podle kterého „*[s]kutečnost, že zajištěná osoba tvrdí, že je osobou bez státní příslušnosti, sama o sobě neznamená, že nebude možné vykonat rozhodnutí o jejím správním vyhoštění, a nepředstavuje tak bez dalšího překážku k zajištění dané osoby.*“ Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaná se zabývala i otázkou, zda bude žalobkyni umožněn návrat do Lotyšské republiky, která je státem posledního trvalého bydliště žalobkyně. Žalovaná řádně odůvodnila, proč v průběhu řízení nebyl proveden konzultační postup s orgány Lotyšské republiky a proč k jeho zahájení příslušné správní orgány přistoupí až po pravomocném ukončení správního řízení. Soud dále opakuje, že ze sdělení Velvyslanectví Lotyšska v ČR bylo zjištěno, že žalobkyně je pod ochranou Lotyšské republiky a je oprávněna se navrátit do Lotyšska a zdržovat se na jeho území bez víza či povolení k pobytu. Na základě této odpovědi tedy žalovaná nepředpokládala, že by realizace návratu žalobkyně do Lotyšska nebyla možná. Možnost zahájit konzultační postup s orgány Lotyšska až po přijetí rozhodnutí o správním vyhoštění připustil i NSS v bodě 41 rozsudku ze dne 19. 4. 2018 čj. 9 Azs 361/2017-33, týkajícího se žalobkyně. Z dalšího rozsudku NSS, týkajícího se žalobkyně, ze dne 2. 7. 202, čj. 7 Azs 107/2020-25, k určité rozpornosti rozhodnutí o vyhoštění žalobkyně pak vyplynulo, že správní orgány potvrdily, že u žalobkyně není veden záznam v Schengenském informačním systému (*který by jinak bránil vyhoštění žalobkyně z území členských států EU, jelikož Lotyšsko je jedním z členských států – pozn. soudu*), a bude ponechán pouze záznam v Evidenci nežádoucích osob (viz bod [18] cit. rozsudku NSS). Proto považuje soud tuto námitku též za účelovou. Z vyjádření žalobkyně při podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2021 totiž jasně vyplynulo, že žalobkyně jednoduše nehodlá území ČR opustit a chce zde i přes opakované zákazy pobytu nadále pobývat.
34. Jestliže žalobkyně namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v uvedených otázkách pouze z důvodu, že žalovaná nezohlednila při zajišťování věk a zdravotní stav žalobkyně [námitka 1 c)], k tomu soud uvádí následující. Soud se neztotožňuje s úvahou žalobkyně, že na její věc měl být analogicky uplatněn § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, neboť je tzv. zranitelnou osobou. *Analogie iuris*, které se tímto žalobkyně domáhá, není v daném případě možná, neboť zajištění dle zákona o pobytu cizinců je vystavěno v zásadě na jiných důvodech, než zajištění podle zákona o azylu, což je jen logické. Je totiž nutno

mít na paměti především odlišný účel těchto dvou zákonů. Přestože se oba zabývají cizineckou problematikou, jejich materie je jiná. Zatímco zákon o azylu má řešit postavení jednotlivců nacházejících se na území ČR z velmi specifických důvodů, typicky z důvodů pronásledování v zemi jejich původu nebo z důvodu hrozby vážné újmy, čili z důvodů jakési nouze či ohrožení na zdraví či životě a na dalších základních lidských právech, zákon o pobytu cizinců řeší pobytová oprávnění cizinců, kteří se nachází na území ČR ze zcela běžných důvodů a dobrovolně. Takto je nutno přistupovat i k institutu zajištění, který navíc neřeší pouze tyto dva zákony, ale též např. zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (§ 27), či zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád (hlava IV, oddíl první). Důvody, které lze podřadit pod obecně používaný pojem „zranitelnost“, včetně věku a zdravotního stavu cizince, a které je povinen správní orgán zkoumat, přitom zákon o pobytu cizinců upravuje v jiných ustanoveních, zejména při zohledňování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do života cizinců, avšak toliko v těch případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví (typicky v rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců). To však nebyl případ rozhodnutí o zajištění žalobkyně. Přesto se žalovaná k těmto otázkám byť stručně vyjádřila. Dále lze také v souvislosti se zdravotním stavem cizince, upozornit na § 176 téhož zákona, který se zabývá poskytováním zdravotních služeb zajištěnému cizinci, a mnoho dalších ustanovení, které zohledňují věk cizince, zejména nezletilého cizince tak, aby byla zajištěna ochrana jeho práv (např. ustanovením opatrovníka pro řízení podle § 124 odst. 5, či stanovení výrazně kratší maximální doby zajištění pro nezletilé cizince, apod.).

35. Žalobkyně v průběhu podání vysvětlení sice uváděla zdravotní problém „s *kostrou a se srdcem, na které bere léky*“, žádné významnější zdravotní omezení neuváděla a z předloženého správního spisu ani nevyplývalo, že by bylo nutno žalobkyni v zajišťovacím zařízení poskytovat zdravotní služby. Rovněž neuváděla, že by v důsledku jejího vyššího věku byla jakkoliv v případě návratu do Lotyšska omezena. Žalobkyně navíc sama přiznala, že její věk ani její zdravotní stav jí nebrání v tom, aby příležitostně (ovšem to z důvodu neexistence pracovního povolení) pracovala.
36. Žalovaná v napadeném rozhodnutí k věku a zdravotnímu stavu žalobkyně na str. 8 v pátém odstavci uvedla, že tyto skutečnosti nepřehlédla, avšak žalobkyně není ještě ve věku seniora a její zdravotní stav ji umožňuje pracovat jako uklízečka po různých brigádách. S uvedeným závěrem o věku žalobkyně se soud ztotožnit nemohl, neboť žalobkyně naopak již v důchodovém věku nepochybně je. Uvedená skutečnost však nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí a nijak návratu žalobkyně do Lotyšska nebrání, neboť jak vyplývalo ze sdělení Velvyslanectví Lotyšska v ČR ze dne 5. 12. 2018, žalobkyni bude umožněn návrat do Lotyšska, kde bude pod jeho ochranou a kde bude moci žít bez víza či povolení k pobytu. Tuto skutečnost nevyvrací ani ničím nepodložené tvrzení žalobkyně o tom, že jí v případě návratu hrozí skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Zákon vymezuje skutečné nebezpečí jako navrácení v rozporu s čl. 3 Úmluvy, podle které nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Tyto skutečnosti však žalobkyně netvrdila, už vůbec nedoložila; soudu není jasné, na základě jakých důvodů se žalobkyně domnívá, že jí v případě návratu do Lotyšska hrozí mučení či nelidské nebo ponižující zacházení nebo trest. Soud dále v protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2021 ověřil, že obecné žalobní tvrzení žalobkyně o hrozícím skutečném nebezpečí v Lotyšsku je v rozporu s jejím tvrzením v protokolu, kde výslovně uvedla, že v případě jejího návratu ji žádné nebezpečí nehrozí, jen se tam nechce vrátit.

37. Pokud žalobkyně namítá, že v Lotyšsku nic nemá, soud upozorňuje, že do protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2021 žalobkyně uvedla, že ani v ČR nevlastní žádný majetek, a že si svůj pobyt v ČR financuje z peněz, co má od rodiny. Jinými slovy, její finanční situace v ČR je tedy obdobná, jako deklarovaná Lotyšsku, s tím rozdílem, že v Lotyšsku bude mít na rozdíl od ČR pobyt oprávněný. Otázku rodinných vazeb žalobkyně v ČR žalovaná posoudila jak v napadeném rozhodnutí na str. 5, tak v rámci řízení o správním vyhoštění a tyto otázky posuzovaly též správní soudy v rámci přezkumných prostředků, které žalobkyně uplatnila. Neshledaly přitom zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně a toto také není předmětem tohoto řízení, neboť žalobkyně zásah do svého rodinného a soukromého života v žalobě ani nenamítala. Soud však tuto skutečnost uvádí pouze pro dokreslení situace žalobkyně v případě jejího návratu do Lotyšska.
38. Městský soud v Praze tak uzavírá, že správní orgány zjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), postupovaly v souladu s právními předpisy i judikaturou správních soudů. Nepochybily, když žalobkyni zajistily za účelem správního vyhoštění, bylo jednoznačně prokázáno, že žalobkyně opakovaně porušovala právní předpisy a mařila výkon soudních rozhodnutí. Své závěry o možnosti uložit toto opatření žalobkyni jako osobě bez státní příslušnosti správní orgány dostatečně odůvodnily. Napadené rozhodnutí rovněž splňuje požadavky dané § 68 odst. 3 správního řádu.

VI. Závěr a náklady řízení

39. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
40. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, žalované žádné náklady řízení nad rámec její úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v záložce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 19. února 2021

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně